

ЕМОЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЛЮДИНИ

¹Вінницький національний технічний університет

Анотація

У даній статті висвітлено механізми виникнення емоцій у людей, досліджено різні теорії походження емоцій.

Ключові слова: емоції, свідомість, підсвідомість.

Abstract

In this article highlights mechanisms of appearance emotions in the people, studied various theories of the origin of emotions.

Keywords: emotions, consciousness, unconscious.

Вступ

Емоції визначають якість нашого життя, ми виявляємо наші емоції на роботі, при відносинах з друзями або родичами, у відносинах з собою. Емоції можуть врятувати нам життя або завдати шкоди. Для того щоб зменшити число деструктивних та збільшити кількість конструктивних випадків емоційної поведінки потрібно визначити історію та причини виникнення емоцій у людей.

Метою роботи є вивчення походження емоцій у людей, аналіз впливу емоцій на наше життя.

Результати дослідження

Для визначення походження і формування емоцій спочатку з'ясуємо значення самого поняття емоція. З часу, коли філософи і натуралісти стали замислюватися над природою і сутністю емоцій, виникли дві основні позиції. Вчені, що займають одну з них, інтелектуалістичні, найбільш чітко позначену І.Ф. Гербартом, стверджували, що органічні прояви емоцій - це наслідок психічних явищ. За Гербартом, емоція є зв'язок, яка встановлюється між уявленнями. Емоція - це психічне порушення, яке викликається неузгодженістю (конфліктом) між уявленнями. Це афективний стан мимоволі викликає вегетативні зміни [1].

Представники іншої позиції - сенсуалісти, - навпаки, заявляли, що органічні реакції впливають на психічні явища. Ф. Дюфур писав з цього приводу: «Хіба я недостатньо довів, що джерело нашої природної схильності до пристрастям лежить не в душі, а пов'язаний зі здатністю вегетативної нервової системи повідомляти мозку про одержуваному нею порушення, що якщо ми не можемо довільно регулювати функції кровообігу, травлення, секреції, то не можна, отже, в такому випадку пояснювати нашою волею порушення цих функцій, що виникли під впливом пристрастей».

Тобто, узагальнюючи можна сказати, що емоції – це широке поняття, яке являє собою один із проявів емоційних переживань. У практичному житті під емоціями ми зазвичай розуміємо найрізноманітніші реакції людини - від бурхливих вибухів пристрасті до тонких відтінків настроїв. У психології під емоціями розуміють психічні процеси, що протікають у формі переживань і відображають особисту значимість та оцінку зовнішніх і внутрішніх ситуацій для життєдіяльності людини.

Визначаючи походження емоцій потрібно звернутися до науковців, а саме до Дарвіна і його праці «Вираження емоцій у людини і тварин», де він показав еволюційний шлях розвитку емоцій і обґрунтував походження їх фізіологічних проявів. Суть його уявлень полягає в тому, що емоції представляють собою лише залишки (рудименти) різних доцільних реакцій, які були вироблені в процесі еволюції в боротьбі за існування. Розгніваний чоловік червоніє, важко дихає й стискає кулаки тому, що в первісній своїй історії всякий гнів приводив людей до бійки, а вона вимагала енергійних м'язових скорочень і, отже, посиленого дихання і кровообігу, які

забезпечують м'язову роботу. Потіння рук при страху він пояснював тим, що у мавпоподібних предків людини ця реакція при небезпеці полегшувала схоплювання за гілки дерев [2].

Тим самим Дарвін доводив, що в розвитку і прояві емоцій не існує непрохідної прірви між людиною і тваринами. Зокрема, він показав, що у зовнішньому вираженні емоцій в антропоїдів і сліпонароджених дітей є багато спільного.

Ця теорія підтверджувалась у роботах В.Вундта «Асоціативна теорія» [3] та в У.Джеймса-Ланга «Периферична теорія» [4].

Також питанням виникнення емоцій займався Зігмунд Фрейд де він звертає увагу на енергетичну складову психічних процесів, розглядаючи в цьому плані і емоційну сферу.

Відповідно до думки Зігмунда Фрейда, несвідоме є джерелом надлишку енергії. Це обумовлено конфліктною ситуацією, яка мала місце в минулому і зашифрована на інстинктивному рівні. Треба відзначити, що факти, які свідчать про виражену пластичності нервової системи, яка погано узгоджується з ідеєю «законсервованого» конфлікту, не кажучи вже про те, що в даній гіпотезі погано проглядається біологічний сенс. Фрейд прийшов до висновку, що енергія «несвідомого» не зберігається в структурах мозку як «дефект розвитку», а є наслідком появи в нервовій системі надлишку енергії, як результат недосконалої адаптації особистості в соціумі [5].

Визначаючи походження емоцій, потрібно з'ясувати зв'язок емоцій з різними культурами. Ці питання були висвітлені у роботах П.Екмана «Психологія емоцій» та «Психологія обману». У цих книгах він досліджував культури різних племен, народів, націй. Екман вивчав і проводив експерименти з людьми з різних куточків світу для того, щоб з'ясувати формування і способи виявлення емоцій серед різних національностей. Він прийшов до висновку, який підтверджував теорію Дарвіна, що вираження емоцій на обличчі універсальні і є результатом нашої еволюції, вираження не потрібно засвоювати, навіть ті хто народжуються сліпими, демонструють ті самі проявлення емоцій, як і ті, хто народилися зрячими [6].

Висновки

Виходячи з вищеописаного, можна сказати, що емоції є вродженими у людини, людині не потрібно вчитися їх виявляти, але ступінь прояву і форма емоцій є унікальною для кожної людини. В залежності від соціалізації, людина по різному буде проявляти свою емоції, тобто на емоційність людини впливають багато факторів, таких як походження, соціальний статус, сім'я, друзі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Герbart І.Ф. Загальна педагогіка, виведена з цілей виховання/ Фрідріх Йоганн Герbart – Когито-Центр, 2015.– 537 с.
2. Дарвін Ч.Р. «Про вираження емоцій у тварин і людини» / Чарльз Роберт Дарвін – издательский дом "Питер", 2001. – 259 с.
3. Вундт В.В. «Асоціативна теорія» / Вильгельм Вундт – Спб.: Азбука, 2010. – 287 с.
4. Джеймс-Ланге К.Г. «Периферична теорія» / Карл Джеймс-Ланг – Спб.: АСТ, 2009. – 402 с.
5. Фрейд Зігмунд «Психоаналіз» / Зігмунд Фрейд – Спб.: Азбука, 2008. – 506 с.
6. Екман Пол «Психологія емоцій» / Пол Екман – Спб.: Питер, 2010. – 334 с.

Каковкін Денис Сергійович – студент групи МОЗ-14МС, факультет менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця

Науковий керівник: **Прищак Микола Дем'янович** – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет.

Kakovkin Denis – Department of Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa

Supervisor: **Nicholas Pryschak Demyanovich** – Cand.,ped., Associate Professor, Vinnytsia National Technical University.